

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 12. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.
Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Janosi-utca 35.,
illetve Ki-pást-tér 4. sz. alatt
R. Vozáry Gyula tanárnál. — Ide
intézendők a kiadóhivatalt illető
előfizetés, hirdetés, nyilttér
és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasabos petitsor tér-
fogata 6 kr.
Bélyegdíj minden beiktatás
után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Janosi-utca Czikora-féle házban, nem különben minden hazai postahivatal.
Az előfizetés legezészerűbben posta-utalvány uján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Rimaszombat, 1889. augusztus 21.

A magyar közlekedésügy ujászületésének viszontagságos napjait éli. Vasutainkon a zónarendszer állandó meghonosulásának, valamint a valószínűleg legközelebb megalakuló magyar gőzhajózársaságnak óriási feladatai felé fordul hazafias érdeklődésünk és reménységünk, mert hiszünk, hogy ezen intézmények hivatva lesznek Magyarországot minden ízében egy lökéssel felemelni az ideális magyar nemzeti állam anyagiilag és szellemileg egyaránt hatalmas magaslatára.

Valóban, első tekintetre szinte hihetetlennek látszik: mily óriási magán- de különösen közérdek fűződik e foganatba vett országos reformok keresztülviteléhez. Alig akarjuk hinni, hogy egész nagy nemzeti eszmét, a fejlődés és jólét erőteljes lényegét képezik ez egyszerű szavak: olesó és gyors utazás. Pedig már a lefolyt néhány nap eíég bő tanúságot szolgáltat a jövő számára.

A társadalomnak egy érlükttetése az utazás, mely a folytonos érintkezés által azt a vérkeringést képviseli, mely nélkül sem ember, sem semmiféle szerves lény meg nem élhet. S a társadalom ezen érlükttetése jelentőségteljes. A közvetlen tapasztalat mindig tisztább meggyőződéseket, hasznosabb és gyakorlatiabb elveket állapít meg, mint az elméleti érintkezés; eredményére nézve ez a különbség a között, ha az ember végig utazza Magyarországot, vagy pedig könyvből tanulja meg földrajzi adatait.

Ebben az ördögös zóna-rendszerben az emberek és vidékek között létező geographiai távolság végkép elenyészik; a másik akadály: a nervus rerum gerandarum — a minimumra száll; s máris úgy képzelem, hogy vasutainkat szép hazánk lakóinak egy java része folyton elárasztva fogja tartani, mert könnyű szerrel juthatunk hozzá,

hogy azon vidékeket, melyek iránt érdeklődésünk felkeltetik, közvetlen szemlélet által ismerjük meg.

És nemcsak mi magunk utazunk, de eljön a tapasztalat- és ismeretvágyó tudós külföld is, megismereni hazánk bérceinek, völgyeinek és rónáinak csodálatos kincstárát, s a népek és társadalmak e szakadatlan hullámmzata legelőször is egy rendkívül üdvös versenyt fog létrehozni a geographiai és értelmiségi központok között. A „hegemonia“ nem marad többé a nagy világpolitika privilegiuma, hanem esábos czéljává lesz a városoknak és a természeti s művészeti kincsek tulajdonosainak, mert jelentékenyséjük a világ-piaczón a szerint fog megállapíttatni, s mivel hazánk „kínálata“ nagy és rendkívül olesó lesz, előrelátható, hogy millió meg millió „kereslet“ fogja igénybe venni.

Ezen — már megindult versenyben, ha feladatát félre nem érti, rendkívül fontos tényezővé emelkedhetik Gömörvármegye is. Ez a megye, melyet már évszázados hagyomány egy miniatúr Magyarországnak nevez, a természetnek annyi pazar kincsével, s oly szerencsés geographiai fekvéssel, oly dús néprajzi tudomány- anyaggal van megáldva, hogy valóban a magyarországi turistáknak — Szepes közelében — egy igen jelentékeny góczpontjává nőheti ki magát.

De a világverseny megindulását, a korszak-lem: irányváltozását tétlen kezekkel tovább néznie nem szabad. Össze kell gyűjteni erőit, s városainak egyetlen kényelmét, vidékeinek egy rejtett báját, kincseinek legesekélyebb darabját sem szabad megfelelő értékesítés nélkül hagynia. Nagyrőcze példája — melynek fürdője megnyitására s azóta is ezer számra gyűlik az élvezni, tanulni és pihenni vágyó közönség, — Dobsina áldozata, mely csak a napokban egyszerre

100 db angol és amerikai turista látogatásában kapta első kamatát, — világos bizonyosságai annak, hogy e városok jövőjük érdekeit kellőleg fogják fel s közhasznu befektetések gyümölcsözetlenül nem maradnak.

Rimaszombat a megyének értelmiségi központja. Véleményünk szerint hivatva van ennélfogva arra, hogy a hegemoniát megszerezze a közlekedés, utazás, ipar, kereskedelem, turisztika terén is. És ugyan mit tettünk még eddig ennek érdekében? Nem akarjuk ócsárolni e város törekvéseit, de kétségtelen, hogy iparkodása nagyon is egyoldalú: annyi sok benne a realizmus, hogy az aesthetikai érdekek valóban figyelembe sem vétetnek. Hogy egyebet ne említsék, talán a jó járda prózai haszna kedvéért, mely ugyan a lakónak türhetőbbé teszi az ittlakást, de egyetlen idegent se vonz, elhanyagoljuk a gyönyörű „Széchényi-kert“-et, melynek művészi rendezettségü kertészete egyetlen feladatául azt ismeri, hogy jó káposztát, de csunya pázsitot növeljen; s valjón nem állhatna-e már a Tompa Mihály szobra, a mit bizony minden e megyébe érkező ember eljönne megnézni, — ha annyi kaszányát (busás bérösszegek és humánus, magyarszerető katonaság reményében) nem építettünk volna? Bozenben — melynek van legalább 10—20 nevezetes szülöttje — már Walther von der Vogelweide-nek is állítják a szobrát, nekünk ez az egy Tompa Mihályunk van, s annak se tudunk egy szerény szobrocskát összehozni.

A Rimavölgy bájai mellé csak ez hiányoznék pedig, meg egy jó vendéglő gőzfürdővel, esetleg jobb világítás és kevesebb éjjeli láрма — s Rimaszombat hegemoniája a gömörmegyei turistikában biztosítva lesz. —y.

TÁRCSA.

Lemondás.

Tarka-barka lepke
Szállong lelkem előtt,
Balga kis fineska
Vágya megfogni őt.

Lepke: a boldogság, —
E kis fiu: lelkem,
Hogy egykor elérje,
Képzelné sem merem.

Szállj le játszi lepke —
Ne bánts esalfa álom;
— Hitem fellegetvát
Romba dőlni látom!

Ferber Albert.

A hárs alatt.

Bosnyák beszélyke. — Néméből fordította E. I.

Ha volt valaha teljesen boidog ember, ugy az az öreg Mahmud volt. Ő nem ismerte, mi az elégedetlenség és szerencsétlenség, a lélek fujdalmát csak névben ismeré, de hol is ösmerhette volna meg a szenvedést? Ha valaki előtte az emberiség nyomoráról és küzdelméről beszélt, ő fent ült kényelmes kedvelt helyén, egy hatalmas hárs ágai között, hová lépéső vezetett fel. Hol aztán egy ideig elmélkedett a hallottak felett, — lassan ismételve a szavakat — szerencsétlenség, küzdelem, mi lehet az? Szemei tétovázva merengtek a hárs lombjai közt, miközben hosszu szakalát simogatója.

Mióta emlékezni tudott, az öreg hallgatag Mahmud minden este itt ült, míg a meleg nyár tartott. A gyönyörű hárs lombjai közt szellős, kényelmes helyén, mely eíég térs volt több ember számára is, melyhez a sok fok lépésőt még most is, mint fiatal korában, fáradság nélkül tudta megmászni.

A hárs a kert egyik szegletében állott, mely szegletet egy esillogó vízi hegyi patak kanyarodása képezett. A mormogó folyócskán túl annak partján, másik végével az utcára nyult egy vendéglő, melyet kellemeesen árnyalt be Mahmud kedves hársfája. A vendéglő szívesen látogatott helyiség volt, melyben a török kavés későn és korán egyforma buzgalommal töltögeté a finom

kávéport a zubogó vizes edénybe türelmesen várakozó vendégei részére, kik áhítatos figyelemmel hallgatták az öreg énekes dalját, ki régi szokott helyén, a tűzhely mellett ült és onnan igyekezett hallgatót mulattatni.

— Este lesz — szót dalát megszaktatva a bárd — Mahmud már fent ül fáján, hadd énekelem el kedves notáját üdvözlétére.

Mahmud mosolyogva bölintott fejével, előre is megköszönve a figyelmet, mit az énekes íranta tanusítani szokott, ki többnyire Mahmud diesőitására rögtönzé dalait.

Az utasok aztán messze vidékekre széthordták Mahmud diesőiségét, szép asszonyai és drága pipái hírét.

Az öreg Mahmud édes pihenés közt hallgatott, olykor-olykor édelgő tekintettel szemlélve ritka szépségü pipáját, melyből illatos füstkarikákat fujt a kedves esti légebe, mely arczát esőkolá.

Pipája feje sötét vörös damaszkszi hulló rózsát képezett, hosszu jázminfa szárral, melynek végét, nagy drága, fekete borostyánkő-szopóka ékített. Ez a pipa volt az öreg legféltettebb drágasága, ennek párját nem lehetett találni sehoh az országban, fiuról-fiura szállott az családjában, egy padisah ajándékozta volt egyik ösének.

Nem, ilyen pipa nincs több, se olyan szép asszony, mint Mahmud felesége.

Nem messze a fogadótól, friss zöd rét közepén állt Mahmud lakóháza, melynek nehéz függönyei mögöl az ország legremekebb asszonya nézett ki; fiatal mint a hajnal, ragyogó mint a nap, — de gyönyörű szemöldei közt vészjósló redővel.

Őt látva, Mahmud ismét bölintott fejével, mintegy meglepetését tolmácsolva. Ez már a hetedik felesége volt. Mind ilyen szép és fiatal volt, és elhervadt mind, mint a virág.

Mahmud ismét mást vett helyökbe, ujra a legszébbet választva ki. Valjón megéll-e még a hetediknek is lassu hervadását?

Mahmud észrevette a szép asszony homlokán a vészjósló felhőt és karjának ideges remegését, melylyel félrehajtá az ablak függönyét.

Látta, hogy nője szép szemei feléje vannak irányozva. Csodálkozva kérdé magában, mi baja lehet? miért nem vidám? miért nem kaczag? Van mindene a mit csak óhajt, drága ruhák, ekszer, nyálákság, minden, minden, két sor aranytallér van hatytyu nyakán, még sem elégedett, mi baja lehet neki, a kinek mindig csak örülni és kaczagni kellene?

A hárs alatt a folyó mellett egy csinos fiatal ember állt, kavés esészéket tisztogatva a patak ezüst színt

vizében. Emin volt, a török kavés segédje, ki a vendégeket szokta kiszolgálni. Emin a környék legszebb és legdelibb ifja volt és esészével elbámulhatatlan kellemel tudott bánni. Fővegét senki sem tudta fejének egy mozdulatával ugy félre dobni, hogy annak bojtja kört huzzon a légben, mint ő. Mozdulatai öntudatos büszkeséget és szilárd akaratot árultak el, szóval Emin nagyon érdekes tudott lenni.

Mahmud figyelemmel nézegeté az ifjut, a ki szeméit le nem vette neje ablakáról, mintha a két hófehér kar, melyek a függöny mögött láthatók voltak, megbüvölte volna őt.

Mahmud roszalólag esőváltá meg fejét, míg szemei felváltva a két fiatal lényt vizsgálták. Kétségtelen, hogy ezek tetszenek egymásnak, mormogá magában, no majd később, ha ő már a sirba szállt, talán . . . Gondolatai közben fejé melyen hanyatlott mellére és pipájából a tűz lassanként kialudt. „Emin!“

Az ifju a hívásra összerendezent, az önhitt mosoly eltűnt ajkáról és láthatólag elhalványodott. Egy ugrással túl volt a vizen és izgatott buzgalommal sietett fel a lépesökön Mahmud fekvő helyéig, alázatosan várva annak parancsát. Megtömé a drága pipát finom, illatos dohánynyal, meggyújtotta és átnyujtá azt a hallgató öregnek; mikor Mahmud a pipát szájjába vette, sajátóság ijedt mozdulattal futott le a lépesön, mint a kit kergetnek. Csészéit, melyek már tisztán meg is voltak törülve, ujra mosni kezdé, mint a ki nem tudja, mit eszelepszik.

Mahmud pipájából még alig szállt fel az első füst-felhő, mikor hölgye greza hirtelen felderült, míg az előbb vidám ifjú sötét komolyra vált és a jó Mahmud kívánsága, mint mindig, most is teljesült.

Az éneklő török a fogadó tűzhelyén, még mindig Mahmud bölésességét, erényeit, szép pipáit és gyönyörű hölgyét diesőit, miközben az öreg elégedetten legelteté szemeit a hullámozó gabonaföldeken, a közeli erdőn és réteken, melyek mind az ő tulajdonát képezik, a menynyire csak a szem elláthat, sőt tovább is, és miot hívé, mindig az övé is fog maradni, míg csak őt is el nem fedí ösének a távolból látszó síromléke.

Nem ismer-e minden bokrot, minden virágot? Még a madarak is kedves ismerősei, melyekkel ugy szeret beszélgetni, mintha azok megértenék szavait. Az üde levegő, a nyíló virágok tündermeséket sutognak fülébe, regen eltűnt vidékről, a mikor még ő sem élt e világban.

A szabad természetet szeretve szerette, ha Istenhez imádkozott, ájtatosan hajította le fejét és benső áhitattal esőkolta meg a földet.

A Károli-émlék és alap ügyében.

Enlívte volt már e b. lapok hasábjain is a magyarországi prot. egyházak kebelében megindult azon nagyérdemű mozgalom, mely a teljes szentírás első magyar fordításának, Károli Gáspár gönczi ref. predikátor és Kassavölgyi esperesnek megtisztelő emlékéül egy szobor-emelést, nemkülönbön egy oly alapítvány összes szerzését előzoza, mely ezen „istenes vén ember” nevének századokra szóló dicsőséges fennmaradását előzoza. — Az adakozásra serkentő, gyönyörű Felhívás Kun Bertalan tiszáninneni ev. ref. püspök és Br. Vay Miklós egyh. ker. főgondnok aláírásával a püspökök és esperesek útján immár a magyarországi összes prot. egyházaknak megküldetett. — Eszközöket, módokat kell tehát keresni, hogy a nagyszerű ügyhöz nagyszerű hangon szóló felhívás ne legyen pusztában elhangzó szózat, hanem utat találjon az a művelt és kevésbé művelt prot. lelkekhez egyaránt. — A buzgóság, főleg az ily magas dologt ritkán felfogni képes népnél, kellő sikert csak az esetben eredményez, ha az hathatós fellépéssel és tapintatos eljárással van összekötve. — Fő dolog, hogyha egyszer a szívek fogékonyak lettek, halogatás által ne hagyjuk az áldozatkészséget kialudni.

Nem lesz időszerűtlen a szétküldözött felhívással való egy ily sikeres eljárást a prot. közelebről az e lap körébe eső gömöri prot. lelkesi kar nagybecsű figyelmébe ajánlani. Serkénben történt, a múlt vasárnap. A délutáni Isteni-zetelel alkalmával a fungáló segédlelkész egy rövid ima után a felhívás utolsó soraiban idézett Józsa IV. 6. 7. versét olvasta fel textus gyanánt, s a felhívás tárgyával, céljával bővebben megismertető, hatásos bevezetés után, a felhívást a szöszékből egész terjedelmében felolvasta.

Végül adakozásra egész hévvel buzdító s bibliai idézetekben bő záradékot esatolt hozzá, mely után egy alkalmi imával fokozta a már felindult szíveknek adakozásra készítő érzelmeit.

Isteni-zetelet után a templomelötti téren megállították a gyülekezt háztartó, férfi tagjai, kik között ott voltak a presbíterek is csaknem teljes számban. — Né hány felvilágosító és buzdító szó után itt ismét lelkekre kötötte a hiteknek az adakozást, melyet a jelenlévők egyhangu megállapodása terményekben ítélt legezérlavezetőbbnek. Valóban falusi népünk könnyebben ad bámi czélra pár liter buzát stb. mint pár krajczárt. — A viszonyokkal ismerős ember ezt igen jól tudja, s pénzbeli fizetést nem sürget, — mert hiszen ezt is könnyű szerrel pénzre lehet tenni, s ugy küldeni be rendeltetére helyére. — A felajánlott termények összeszedésére a presbíterek ajánlkoztak. — Az eredmény felől lehető legjobb reményekkel vagyunk eltelve.

Mindenesetre teljesülni fog az emlék-bizottságnak az az óhajtása, hogy begyűl annyi krajczár, a hány lélek van az egyházközségben.

Kívánatos volna, hogy más lelkesek és egyházak is követnék ezt a szép példát. Így a jeltelen sir alatt porladó hamvak nem sokáig vádolnák az utókort az elismerés és kegyelet hiányával, s Károlinak a magyar prot. egyház méltó emléket állítana. Aliquis.

Az ev. ref. tanítóegylet közgyűlése.

A gömöri ref. tanítók egy félszázad előtt alakultak tovább képzésük és anyagi érdekeik előmozdítása céljából egyletté. Egyiket és másikat derekasan munkálják tagjai, s ha még sok is a hány, köztudomású tény, hogy a református felekezeti iskolák megyénkben a rendezettebbek közé tartoznak.

Özvegy és árvagyámoldájuk pedig kis magból már szép terebélyes fává nőtte ki magát, jelöl, hogy az életre való eszme magától is fejlődik, csak legyen ki elhínt.

Mahmud a legszabadabb szellem volt a világon és a legnagyobb forradalmár anélkül, hogy minderről sejtelemmel bírt volna.

Királynak érzé magát tulajdonában, ha majd eljön az idő, hogy ő is őseihez költözzék, szívesen akart sirjába szállni, hogy hallhassa a sirja felett nővő füvek susogását.

Csak kedves pipája szerzett még neki gondot, azzal akart meghalni, hogy azt ne használhassa többé senki más.

De elérte volna már a végső nyapot, hogy ily szokatlan gondolatai támadtak? tépelődék magában, honlokát és fehér szakállát simogatva Ez alatt a dalos is befejezést keresett dalához, de mivel még regőjének nem volt meg a vége, dalát minden nap más módon végezte be. Miről is dalol csak ma? Egy hűtlen asszonyról és egy megmérgezett pipáról. Mahmud mosolygott a bárd gondolatmenetén.

Az énekes a halált mindég valami borzasztó alakban rajzolja, holott a halál olyan édes.

Mahmud szokatlanul jól érzé magát, olyan boldog volt, hogy csaknem azt óhajtá, hogy a halál most tegye szívére kezét.

Milyen kedves volt ma pipája. — mily ragyogók neje szemei, mennyire szép körülötte az egész világ. Mint arany folyó, ugy hullámszik az érett kalász a földéken. A rét virágai ma szokatlanul illatosok, még a lenyugvó nap sugára is melegebb fényvel esókolja meg a földet, mint máskor.

A nap felé fordítá arcát, szemei átszellemült fényben ragyogtak míg az aláhanyató nap fénye biborszinre festé az ég bárány fellegeit.

Heves vágygal terjeszté ki karját az álmodozó aggyastán a letűnt égi test felé, ugy érzé, mintha utójára látná azt.

Nem, nem utójára! viszont foglak még látni te éltető elem, ha a sir öléből ismét feltámadok újra foglak látni, az első tavaszi virággal, mely poraimból fog támadni.

A nap egészen letűnt a látóhatárról és Mahmud megtört fényű szemei is örök álomra záródtak.

Kezéből a pipa csörömpölvé hullott alá a patak vizébe és elsodorták a habok, épen a sötéten merengő halovány ifjú lábainál. Mahmud vágya teljesült, kedves pipáját nem használhatta többé senki.

Az ablak függönyei egészen szétnyitlakt és a szép fiatal asszony vidáman kacagott, mint azt a jó Mahmud óhajtotta.

se. Ha pedig még lelkiismeretes, ügyes gondozók keze alá kerül, a fejlődés annál biztosabb.

A ref. tanítók évi közgyűléseiket eddig rendszeresen Tornallyán, mely a traktus központját képezi, tartották, míg legközelebb a vándorgyűlések eszméjét elfogadták s az első vándorgyűlés helyéül Rimaszombatot tüzték ki.

A folyó hó 16 iki közgyűlésre mintegy 40 tanító jelent meg a református templomban. A szentlelek segítségül hívása után Szügyi László zádorfalvi tanító s egyesületi elnök lendületes szép beszéddel nyitotta meg a gyűlést. Beszédjében különösen hangsúlyozta a tanítók jobb ellátásának elodázhatatlan szükségességét, mint a tanügy előmozdításának egyik legfőbb tényezőjét. A megélhetés napi gondjait sújtott tanító csak napszám munkát végezhet s az egyház és nemzet jövő reménye, az ifjuság, csak szakképzett, hivatásának teljes odaadással és gond nélkül élő tanítók vezetése alatt fejlődhetik.

Beszéde végeztével üdvözölte Szóllósy István helybeli református tanítót, mint ki legközelebb tölti be hasznos működésének 50 ik évfordulóját. A jelenlévők, köztük Groó Vilmos kir. tanácsos és tanfelügyelő is, ki mindvégig részt vett a tanácskozásban, lelkesedéssel fogadták az üdvözlőt, melyre az ünnepelel megható szavakban felelt, köszönetet mondván a szíves figyelemért s kartársainak kívánván, hogy áldásos működésük mindenkor a megérdemelt elismerésben részesüljön.

A Csizi Béla vályi tanító s egyleti főjegyző által olvasott évi jelentés élénk képet nyújtott az egyes szakaszok tevékeny működéséről.

A bíráló bizottság a beérkezett pályamunkák egyikét dícséretre méltatván, a jutalom Csizi Miklós simoni-i tanítónak kiadatott, s Nagy Pál esperes adományából ismét két jutalomtételt tüzetett ki pályamunkákra.

Elfogadtatt azon indítvány, mely szerint az esperességi gyűlés megkerestetik, hogy intézkedjék, miszerint a tanítói fizetést ne a tanító szedje be, hanem az a zsnati törvény intézkedése értelmében is az egyházközség által beszédetvén, neki adassék ki.

A balogi szakasz azon indítványa, hogy a tanítók kötelezessenek a szózat és himnusz begyakorlására, mint egy különben is fennálló, kötelezettségre vonatkozó s azért felesleges, elejtetett. Igen helyesen jegyezte meg a jelenlévő kir. tanfelügyelő, hogy nemesak a himnusz és szózat, de más kedély-képző és a hazafias érzelmet fejlesztő énekek és dalok begyakorlására köteles minden tanító.

Miután a jövő évi gyűlés helyéül Rimaszécs tüzetett ki, a közgyűlés befejeztetett, melynek végeztével társas ebédre gyűltek össze a gyűlés tagjai.

Értesítés.

Az 1889/90 ik évet illetőleg van szerenésém az érdeklét közönséget a következőkről értesíteni.

1. A beiratások és főlveteli vizsgálatok szept. 1—3. napjain lesznek; a tanítás már 4-én kezdődik.

2. A polgári leányiskola első osztályába azok lépnek, kik az elemi (nép)iskola négy osztályát sikerrel végezték s erről bizonyítványt mutatnak be. *)

3. Kötelezett tantárgyakért a tandíj osztály különbség nélkül az egész évre 36 ft. Ezen kívül minden növendék a könyvtárra, ifjusági lapokra és taneszközökre 2 ftot, az iskolában használt írószerekért szintén 2 ftot fizet. Beiratásdíj nincs.

4. A francia nyelv (nem kötelezett tárgy) tanításért 20 ft. jár. Egyéb külön tárgyak tanításáról kívánatra gondoskodva lesz.

5. A tandíjak felévenként (beiratáskor az egyik, február első tíz napján a másik fele) előre fizetendő.

A részletesebb tudnivalókat kívánatra szívesen közlöm. Egyszersmind értesitem az érdekléteket, hogy a német nyelv és kézimunka tanítására Amminger Hermin k. a. okleveles tanítónőt nyertem meg.

Rimaszombat 1889. aug. 18.

Fábrý János,

a polgári leányiskola igazgató tulajdnosa.

Helybeli hírek.

Figyelemgerjesztő. Lapunk mai számának vezércikkét kiváltképen ajánljuk megnyékn értelmiségének becses figyelmébe! A vezércikket általában véve sok figyelemre méltó gondolatot pendítenek meg, azonban még sem képezik oly nagy figyelem tárgyát, mint például a személyi hírek és kisjndonságok. Az ezen cikkben foglalt eszmék megvalósítása vármegyénknek földmívelés-ügyi, ipari, kereskedelmi, helyismertető vagy tudományos, szóval bármely más szempontjából nagyon, de nagyon nagy hasznára fog válni. Igen kívánatos azért, hogy ezen kérdéshez mások is hozzá szóljának. Gondolkozzék tehát minden megyéjét valóban szerető polgár, tegyék gondolatesere tárgyává azokat az eszméket s igyekezzünk nemesak (vagy nem annyira) Rimaszombatot, hanem Tompa Mihály, Gyöngyössi István, Losonczy (a temesvári hős) vármegyéjét, ezt a gyönyörű meg kedves Gömört hazánknak legméltóbb, legkeresettebb helyévé, a turista-világ legelősebb és legüdebb czétpontjává tenni, mert igazán méltó rá mind természeti tekintetben, mind a benne élő hazafiak eszmelelme, tevékenysége és ügyessége következtében!

Királyunk ő felsége születésnapján fényes Isteni tisztelet volt a helybeli r. kath. templomban, hol megjelent az itt lakó királyi tisztviselő, a városi hivatalnokok, katonatisztek, stb. A fényes segédlettel tartott mise közben és után Uthy Antal kántor meghatóan énekelte a nem régen készült szép királyi himnusz. Délben pedig ugy kettőfél óra táján a jánosi utca végéről halatszó huszonnégy ágyulóvész rázkódtatta meg a város épületeit és hirdette az örömet, melyet törvényesen megkoronázott, bölcsen kormányzó jó királyunk születése napján érezhet minden honpolgár.

Ifj. Kálmán Frigyes honvédehuszár alezredes, nyir-egyházi téparancsnok — városunk jeles szülöttje — atyja és rokonai látogatására Rimaszombatba érkezett.

Gresits Miksa, losonczy kir. állami főgymnásiumi igazgatót, városunk szülöttét, súlyos csapás érte édes

*) Himlő-njraoltási bizonyítványát minden növendék beiratáskor adja be.

anyja elhalálása miatt. Az elhuytban jó és gondos anyát, szerető rokot gyászolnak a közelebről érdekelt felek. A róla szóló gyászjelentés következőleg hangzik: „Gresits József és neje, Miksa és neje, és István, továbbá id. Mancel József, a maguk és gyermekeik, nemkülönbön az összes rokonság nevében, fájdalomtól megtört szívvel jelentik feledhetetlen édes anyjuknak, szerető testvérének, illetve a jó anyós-, nagy- és szépanyának özv. Gresits József né szül. Mancel Zsuzsanna asszonynak, f. évi augusztus hó 16-án, d. u. 3 órakor, életének 68-ik évében, a halotti szentségek ajtatos felvétele után bekövetkezett gyászos elhuytát. — Az elköl-tözöttnek mulandó porhüvelyé f. hó 18-án, d. u. 3 órakor, fog a róm. kath. egyház szertartása szerint az örök nyugalomnak átadatni. — Az engesztelő szent mise-áldozat folyó hó 19-én, reggeli 7 órakor fog a Mindenhatónak bemutatattni. — Aldás és béke lengjen porai felett! Rimaszombat, 1889. augusztus 16. — A temetés f. hó 18-án délután nagyszámú résztvevők jelenlétében ment végbe.

Haláleset. Zwicker Jenő kereskedősegéd, Zwicker Otóné helybeli polgárné fia Budapesten folyó hó 8-án elhalt.

Adomány. A virágzó ujtantalvölgyi üvegyár részvénytársaság a napokban újból 100 forintot ajándékozott a helybeli prot. egyesült főgymn. alaptökejének gyarapítására. Ez összeget Dapsy Vilmos ömeltósága, iskolánk derék igazgatóválasztmányának buzgó elnöke a főgymnásium pénztárába már be is adta. Sok ily lelkes férfit és egyesületet adjon az Isten a közügyeknek!

Ritka műelvezetben fog városunk műkedvelő közönsége a jövő hétfőre kitűzött jótékonyczelu előadás alkalmával részesülni. Várady Antalnak „A tör” cz. 100 arany pályadíjjal jutalmazott eredeti vigjátéka, melynek szerepei igen jól ki vannak osztva, magában is elég vonzerőt gyakorolhat. Fokozza azt azonban a két nagy-rőzei csalogany: Bárdosy Irén és Ilona kisasszonyok szíves közreműködése, kiknek alkalmuk volt a bécsi conservatoriumban kiképzett szép hangjukban gyönyörködni, elragadtatással beszélnék róla. Figyelmeztetjük azért műkedvelő olvasóinkat, hogy a ritka alkalmat el ne szalasszák s maguknak a helyt jökor biztosítsák. Kevésnek lesz alkalmuk őket Rőczén s illetve a budapesti kir. operában meghallgatni, hová — mint örömmel értesülünk — Bárdosy Ilona kisasszony már is előnyös föltételek mellett szerződötve van. Ismételve ajánljuk közönségünknek a ritka műelvezetet.

Tombola-estély. A rimaszombati nőegylet választmánya múlt kedden ülést tartott, melyen a szeptember második felében rendezendő jótékonyczelu tombola-estélyre vonatkozó előintézkedéseket megállapították. A mit mozgékony nőegyletünk kezébe vesz, annak sikere már előre is biztosítva van.

Tanítónők férjhezmenetele. A rimaszombati ev. isk. tanítónői állomás legközelebbi általunk mult számunkban jelzett betöltése alkalmából mérvadó helyről tétett azon indítvány, hogy a megválasztott tanítónő esetleges férjhezmenetele az állomásról való lemondásnak tekintessék. Az egyháztanács több tagja helyeselte a közel multban szerzett tapasztalat által indokolt indítványt, azonban mivel ezen kérdés legközelebb Budapesten és Aradon is elvetetett, kielégítő megoldást még nem nyert, nálunk is levétetett a napirendről, illetve a kiállított hiványba a tiltó intézkedés nem vétetett fel.

Tűz. Folyó hó 19-én d. u. 2 óra tájban a megyeház pinceszéjében a felhalmozott, mint egy négy szekér szalma gyuladt ki, s terjesztett szét igen kellemetlen füstöt. Nem tudjuk mire válni, hogyan lehet azt megengedni, hogy a székvarosnak közepén, egy olyan épület alatt, melyben százezrekre menő becses okiratok találhatók és az egész vármegye közönségét sok tekintetben közelről érintő ügyeket szoktak elintézni, annyi szalmát fölhalmozni lehessen. Ugy tudjuk, hogy ezen helytelen eljárás megszüntetéséről megyei alispánunk jökor intézkedett, de a végrehajtó közeg nem jirt el feladatában szigoruan és lelkiismeretesen. De, bár hogy van is ez az ügy, a vármegye pinceje még sem lehet szalma lerakó hely! — Ugyan mire való az a tüzendőri szabályzat? Arra, hogy csak az iratok közt heverjen? Mert hiszen a jelen tüzeset alkalmával is sajnosan tapasztaltuk, hogy sok háznál hiányzik a horog, létra, kapitányvíz. Derek tüzoltóink serénykedtek ugyan a tűznél, munkálkodtak tevékenyen, de hát ha a tüzendőri szabályzat kívánta tárgyak készentartásával nem áll segítségre a polgárság, bizony legjobb akaratajok mellett sem tehetnek meg mindent a tűz elfojtására. Serény tüzoltóink egész éjjel fenvirrasztottak és igyekeztek elfojtani a tüzet, mely még másnap délig is tartott, s a fölötte levő levétárt is majdnem megsemmisüléssel fenyegette. Bizony bizony nagy baj lenne, ha a borzasztó elem, a tűz gyakrabban támadna föl összeszorított, söt zsufova egymás mellé épített házakkal telt városunkban ily hiányos fölszerelés mellett.

A jánosi-utca kövezése ugyanesak halad előre, s mire e sorok megjelennek, már a főgymnásium előtt levő térség, sőt a hidon túl Jánosi felé eső rész is ki lesz kövezve. Részünkről csak annyit jegyzünk meg, hogy az eredeti tervtől egy kissé nagyon is el tértek. Egyeseknek bizony kárával is jár ez a kövezésmód; no de egyeseknek sokszor meg kell hajolni a köző érdekében. Csak azt nem ér-hetjük eléggé a mi laikus eszünkkel, miért kell a víz folyását a Tompa Mihály-utca felé vezetni a helyett, hogy a hidon innen és túl, a Csurgópatak mellett futtatnák a folyóba az esővizet!

A nyári hónapokban csak ugy jönnek mennek az emberek. Városunkat is számosan meglátogatták, sőt számosan időztek a helyben született, de hivatala vagy helyzete folytán más vidékre került férfiak, hölgyek egyaránt. Azonkívül sokan jöttek a vonalszakasos új rendszer életbelépése óta városunkba olyanok is, a kik még azt soha sem látták. Naponként élénk forgalom és összeköttetés van különösen Várgedével a vaspályán. Többen elutaztak az ev. egyházkerületi közgyűlésre is Braszóba. Számuk meghaladja a negyvenet. városunkból mentek: Gláuf Pál, Zachar Gusztáv, Lászka József, a megyéből: Czékus István püspök, Czéner Pál, Terray Gyula esperesek, továbbá Szentiványi Árpád, Ruthényi Béla, Lászkay János, Bartholomaidesz Gyula, Szontagh Zoltán, Marton János, Dr. Markó Sándor stb., kikhez több nő is esatlakozott, ugy hogy a mult vasárnap Miskolczról induló külön vonatra 145-en szálltak, kik között 18 nő volt. — Lapunk kiadótulajdonosa Párisban jár, Londonba

megy, onnan déli Franciaországon és Olaszországon át tér vissza hazánkba. — Kerekes Dezső tanár már visszatért Párisból és sok szép dolgokról beszélget órák hosszán a kérdezősködőknek. Lapunk szerkesztője és Baksay István tanár és kedves neje a második párisi kirándulásban épen most vesznek részt.

Közművelődési egyesület. A gömörmezei magyar közművelődési egyesület rimaszombati körének ig. választmánya f. hó 25-én — vasárnap — délelőtt 11 órakor Rimaszombtatban a város háza tanácstermében ülést tart, melyre a választmány tagjait ez uton is meghívja dr. Szabó Samu elnök.

Járási állatorvosi állomásokat köteles rendszerezíteni a földmívelési miniszterium egy legújabb rendelete értelmében minden megye, még pedig a marhaállomány összegének megfelelő számban. — Ennek folytatásául megindult az állatorvosi állomás lenné betöltendő. Rimaszombati járási állatorvosnak polgártársaink körében a Báthory László breznóbányai járási állatorvos nevét emlegetik.

Tisztelettel de a közegészség és közérkölciség iránt való jóindulattal hívja föl az érdekeltek figyelmét lapunk néhány barátja a következőkre: A kispást terén, az ev. ref. lelkészi lak hátsó kerítése és a lovaglóter szögletén, az átjáró kis hid mellett naponként igen sok szemét és piszkos gyűl össze, még pedig nem magától ám, hanem bizonyosan a cselédek lustaságából, a kik, habár gazdájuktól nem arra kapták az utasítást, a híd alá rakják le s halmozzák csomóba a sok szemetet, a melyen igen gyakran Adam és Éva kosztümében diszlegő cigánygyerkőczök keresgélnek egyet-mást az ott nagy számmal eljáró tisztas embereknél, sőt az ottan körülálló hölgyeknek nem kis megbotránkosására. Továbbá a híd alá történnek fényes nappal bizonyos idilli jelenetek, a melyeket bővebben magyarizgatni tilt szeméremérzetünk. A szereplő személyek ez eseményben természetesen a sertéskihajtó konyha-hölgyek s közkatonák, a kik, (míg a disznó a patakcsa sarában fetreng, vagy a kerítéshez döngölődik, avagy az ott diszlegő gyimel-gyomot (!) rágesálja,) cou amore mulatoznak, nem ügyelve a járókelők hallgatag megütközésére. Pedig e helyen ám olykor-olykor több inas és gyermek még is szokott állani s a nézőszerepét is viszi, sőt némelyik tetszését is vagy durva szeméremtelenségében hozzá illő véleményét hangosan is nyilvánítja. Valjon milyen segéd és mester válik az ilyen jelenetekben gyönyörködő szuhancokból! Mind a esztalanságnak a mondott helyről való eltávolítását, mind a közszeméremet megbotránkosztató jelenetek megszüntetéséről való gondoskodást egész tisztelettel kérjük azoktól a testületektől és uraktól, a kikre az efféle ügyek elintézése tartozik. Istennek hála, tisztaság és jó erkölcs dolgában még nem vagyunk oly nagyon hátra, hogy ezt az ideig-óráig tartó bajt meg ne szüntethessük még pedig könnyű szerrel, szép módjával. (Beküldötték az önkéntelen, de többszöri szem- és fültanuk.)

Vármegyei ujdonságok.

Főhercegi látogatás. Károly Lajos főherceg aug. 28-ika és szept. 8-ika között fogja bejárni és megsejmelni a magyar vöröskereszt-egylet felvidéki egészségügyi intézeteit. A főbb állomások: Hatvan, Miskolcz, Debreczen, N-Károly, Szatmár, M-Sziget, Beregszász, S.-A. Ujhely, Trencsén. Nagyszombat. Közben megnézi a Kárpátok szebb pontjait, a csorbai tavat, Tátrafüredet, Barlangligetet. Szeptember 6-ikán a dobsinai jégbarlangot nézi meg a magas vendég.

Almási Balogh Samu pénzügyminiszteri osztály-tanácsos, ki szabadságidejét serki birtokán nyaraló családjánál töltötte, visszatért Budapestre s a fővárosi kir. adófelügyelőség vezetését átvette.

Evva Lajos, a budapesti népszínház igazgatója, szalóci nyaralójából e hó 15-én tért vissza Budapestre.

Nabari Fülöp János tamasi tanító meghalt f. hó 13-án 69 éves korában. A megboldogult az alsó-borsodi egyházmegyében egy évet, Pozsonban 18-at, Tamasi-iban 31-et összesen 50 évet töltött a görögnyelv tanítói pályán. Kiposztóját gyermekei, az egyházközség tagjai, s a szomszéd helységek papjai a tanítói vették körül s kísérték örök nyughelyére. Aldás poraira!

Pályázat papságra A simonii ev. ref. lelkészi állomásra már kihirlették a pályázatokat. Ezen állomás évi jövedelmét 931 frt 41 kr-ra vették föl. A kit megválasztanak, 1890. ápril 24-én tartozik állomását elvállalni. — A jövedelem fel. 1890. és 91-ben az özvegyet és árvát illeti. A pályázat határideje folyó évi szeptember 6. — A kérvényeket Nagy Pál gömöri espereshez Tornalyára kell beküldeni.

A simonii ref. lelkészi állomásra mely a jánosii vasuti szerencsétlenség egyik áldozatának Osváth István lelkésznek halálával üresedett meg, jöleltül Vathay László rimaszombati lelkész, a fiatal papi nevezdek egyik legjelesebb készülségű tagjának nevét hallottuk említeni.

Felhívás. Van szerencsém a tisztelt gazdaközönséget, kiválólag pedig a gazdasági egyesület tagjait tisztelettel felhívni, miszerint gazdasági egyesületi tagokként, különösen a szemes jövedelmekből — a kiállításra helyt állható minőségéből — hova előbb (8 nap alatt) két-két liternyi mennyiséget alólított nevére ezímezve Rimaszombtatba küldeni sziveskedjenek, hogy egyesületünk a nagyszombati kiállításra ezen terményekkel részt vehessen. A terményesomagokra feljegyezni kérem a küldő nevét, melyik határban termelt, s a termény fajnevét. — Kelt P.-Apáthin, 1889. aug. 20. — Vajda Gyula, gazd. egyll. titkár.

A jánosii katasztrófa ügyében a vizsgálat nagy erélyvel folyik, s bár valószínű hogy a gépen — mely a szerencsétlenség eszköze volt — utazott mozdonyvezetőt és állomásfőnököt egyenlőleg vádolni allig lehet, kétségtelea, hogy a vizsgálat és a vád éle leginkább a vasut-igazgatóság ellen fog irányulni. Az áldozatok családjaiknak jogos igényeit — értesülésünk szerint — a közlekedési kormány megérdemlett figyelemre nem igen méltatta, minélfogva csak helyeselhetjük, hogy az özvegyek érdekeik védelméről gondoskodtak, a mennyiben Komjáthy Béla országos képviselőt egyik legkitűnőbb jogászunkat kérték fel ügyvédül, ki a megbízást készséggel elfogadta. Megyénk képviselői közül többen megígérték, hogy az esetben, ha az özvegyek Baross miniszterhez audientiára kívánának menni, készséggel kieszközik a

miniszter elfogadását, s személyesen vezetik elébe a mélyen sujtott szerencsétleneket.

A Józsv-egyesület a klenőezi tüzkárosultak javára 5550 frt segélyösszeget kölesönképen szavazott meg.

Hoffmann Miksa jolsvai kereskedő a Kölnben tartott nemzetközi kiállításon hosszufürtü pokróczaiért ezüst érmet nyert. És ez már második jutalom az idén, mert már a hazai pécsi kiállításon arany érmet is kapott.

Révai Jakab rosznyói kárpitos segéd a miskolczi kereskedelmi és iparkamarától a párisi kiállítás tanulmányozására ötven frt jutalmat nyert.

Gyilkosságot követett el Harkácsan Jankó Mihály odaváló lakos részeg állapotában apósán Lassán Antalón, a miért ez a saját leányát, a Jankó nejét, ki hazulról félzsák búzát vitt el, védelmezte. A verekedés közben megszurtt Lassán Antal néhány perezt alatt meghalt. A gyilkost a tornallyai járásbíróshoz kísérték be.

A nagy-rőcei vasas és hideg fürdőnek a megnyitó ünnep óta állandóan vannak vendégei. — Nemcsak Rimaszombtat s megyénk vannak erősen képviselve, de távolabb eső városok is, mint Czegled, Csaba, szolgáltattak vendégeiket, kik valamennyien szobát foglaltak le. A fürdő regényes fekvése és környékéről elragadtatással beszélnek s teljesen meg vannak elégedve az ellátással is. A sikerült kezdetnek, reméljük még sikeresebb folytatása lesz az új vendégszobák építése. Szükség is lesz reá mihamarább, kivált ha az ellátás és ár pensioszerű lesz, mint azt Schweiczbzen és Németországban a kisebb rangú fürdők — hova Rőceze sokáig fog tartozni — nem csekély hasznukra praktizálják s ily módon magukhoz nagy közönséget vonzanak.

A zóna hatása Tisztelezon, abban mutatkozott, hogy az első 10 nap alatt 400 utazóval több indult el a tiszolezi állomásra, mint a mult év megfelelő időszakában. A Feledtiszolezi vonalon mint értesülésünk általában emelkedett az utasok száma. Rimaszombtatban naponként 40—60 utassal több száll be mint azelőtt, s míg azelőtt 3 vagon szálította az utasokat, most rendszeren 6—8 vagon telik meg.

A kövi magyar tannyelvű kisededovó intézet javára, mely Prúnyi Ida k. a. jeles vezetése alatt áll, jövő vasárnap a Hrabina nevű erdőben zárvizsgálával egybekötött táncmulatságot rendeznek. Belépti díj 50 kr.

Amerikai és angol turisták álló 100 főnyi társaság látogatta meg e hó 10-én a magas Tátrát s a dobsinai jégbarlangot. Cook londoni utazásrendező irodája révén kerültek hozzánk Varsóból s utaztak Budapestre. Mihelyt az agtelki baradla kijárója át lesz törve, a mit jövő tavaszra remélhetni, ugyanezen, a földnek mind az öt részén összeköttetésekkel bíró utazási iroda, melynek főnöke mult évi augusztusban megyénkben is járt, az utazókat Dobsináról Agtelekre is fogja irányítani. Hogy ezen, megyei turista forgalmunkra nagy jelentőségű tény, melynek biztosítása körül Láng dobsinai városi kapitány kiváló buzgóságot fejtett ki, mielőbb bekövetkezzék, szükséges, hogy megyénk közönsége a Kárpát-egyesületet, mely a Baradlat hozzáférhetővé teszi, tömegesen pártolja s illetve tagjai sorába lépjen. Az évi két forintnyi tagsági díj fejében a Kárpát-hegységet ismertető 20—25 ivnyi értékű évkönyvet kapják a tagok, s egy kulturális és közgazdasági tekintetben nagy tevékenységet kifejtő egyesület működését támogatják vele.

Lopás. Buek f.-bátikai mézszáros istállójából f. hó 19-ra 8 drb mézszárszékre kiszemelt juhokt elhajtottak. 18-án d. u. egy suhanc legeltette a juhokat a falu mellett, s arra haladván el két pásztorféle kinézésű ember azon kérdésekre, hogy kiei ezek a juhok? az állásban hálának-e vagy istállóban, s van-e azon jó zár? a fiu megmondta, hogy ki a tulajdonos, hogy nem az állásban, hanem az istállóban hálának, melynek ajtaját éjszakára lakattal zárják be. A jó madarak nem tudván biztosan, két a szemközt álló ház közül, hogy melyikben van a juh, előbb az egyik istállót törték fel, de ottan nem találván azt a mit kerestek, feltörték a másik istállót is, s ott megtalálván, elhajtották a juhokat.

A sajjögömri polgári fiúiskola ötödik értesítője, melyet Bence Samu igazgató szerkesztett, ezen a Szentiványi Miklós és József terstvérek 60.000 frtnyi alapítványból új életre ébresztett iskola örvendetes fejlődéséről tesz bizonyosságot. Habár — a mi feltűnő — magából S.-Gömörből csak négy tanulója volt az iskolának, ezek száma a magántanulókkal 78-ra emelkedett, kik között megyénkbeli 51, a többi 8 felvidéki vármegyéből esik. Liptó, Zólyom és Trencsénmegyek, a mult tanévben is tekintélyes számot szolgáltattak. A tanulók szorgalmasak voltak s csak az első és második oszt.-ban volt 10 tanulóknak ugyanannyi tárgybeli elégtelen osztályzata, mi helyes vezetésre és módszeres tanításra vall. A vidéki tanulók itt könnyen és gyorsan sajátítják el a magyar nyelvet, s mivel S.-Gömörön egy-egy fiúnak elhelyezése is ilesőbb mint bárhol másutt, a szegény tanulók között pedig évenként 300—400 frtnyi segély is osztatik ki. Ezt a gazdasági és asztalospar tanítással összekapcsolt iskolát csak ajánlhatjuk a szülők figyelmébe. Az iskolai felszerelés még sok kiegészítést igényel, de a buzgó pártfogóság, melynek élén Szentiványi Árpád orsz. képviselő áll, évről évre pótolja a hiányokat ebben nagy hiányt pótló s szép jövőnek néző tanítészetenben.

Vegyes hírek.

Kossuth Lajos nagy hazánkfiának névnapját, a mely épen vasárnap lesz, széles e hazában sokféle méltóképen ünneplik meg. Vajjon mi nem tehetnők ezt meg épen úgy, annival is inkább, mivel a mi ilynemű összejöveteleink jól és szép reuddel szoktak végbemenni? Be jól esik visszaemlékezni a helyben minden év márczius 15-dikén tartani szokott ünnepségre! Most nyáron kün a szabadban, a „Széchenyi-kert” szép közepén még inkább lehetne a két társas körnek kezdeményére, hazafias magatartásunkhoz képest egy szép társas összejövetelt tartani, egyrészt a következetes jellemű galambösz hazafi megtisztelése végett, másrészt legalább e napon, a Kossuth nevénnepén, az erősen lüktető nemzeti vér szoros kapcsa esatolna bennünket egymáshoz, a magyarságnak ezen északfelé majdnem végthatárnak nevezhető szélén!

Elöléptetés. Hazai Samu, városunk szülöttje elsőosztályú honvédkapitányvá neveztetett ki. Örvendünk vitéz honvédünk gyors emelkedésén s gratulálunk hozzá.

Somoskeővi Géza a megyénkbeli ismert kalandor ismét feltűnt s beszéltet magáról. Utolsó itt jártában Beke Antal gyulafehérvári kanonoktól 950 frt értékű állam-papirokat esalt ki, melyeket azután elfelejtett visszaadni. A kanonok panaszára a budapesti törvényszék megke-reste a brüsszeli rendőrbatóságot, hogy az ott időző iparlovagot tartóztassa le. Ez azonban nem történt s a törvényszék valamint a kir. tábla is, hova az ügy fellebbeztetett, elévülés alapján beszüntette az eljárást Somoskeővi ellen, ki most Párisba, mint egy angol gépgyár képviselője, nagy lábon él s szidja Magyarországot, honnan 15 év óta csak üldözik. Fenyegetődzik, hogy kilép a magyar állampolgári kötelékből. Szerencsés utat kívánunk!

Az orsz. színésziskolában a beiratkozások folyó évi szeptember 5-én, esütörtökön, d. u. 3 órakor kezdődnek, s három napon át, minden délután 3—5-ig tartatnak, s így szeptember 7-én, szombaton, fejezettek be. A jelentkező növendékek fölveteli vizsgálatát a szeptember 9-én tartatik, és pedig: az operára jelentkezők d. e. 12 órakor a m. nemz. színház színpadán, a drámaiaké ugyanezen szeptember 9-én d. u. 3 órakor az orsz. színésziskola helyiségében kerepesi-ut 1. szám, nemzeti színház bérháza, III. emelet. A felvételi kellékek: Színpadias csinos alak, tiszta kiejtésű csengő hang, s kifejtett testi alkotás mellett (melyről a fölveteli vizsgálaton jelenlevő orvos ad véleményét) legalább 18 éves kor a férfiaknál, s betöltött 16 év a lányoknál, mi hiteles okirattal bizonyítandó. Szükséges továbbá annyi műveltség és iskolai képzettségről szóló bizonyítvány, mennyit a megjelölt korban minden művelt ifjútól megvárhatni. Azok, kik nem szüliök vagy gyámjuk kíséretében jönnek, a szülők vagy gyámok írásbeli beleegyezését tartoznak magukkal hozni. A jelentkező növendékek csak törvényes családi nevéken irathatják be magukat. Arra pedig előre is figyelmeztet az igazgatóság mindenkit, hogy a beiratási és fölveteli díj — 6 frt — a beiratásnál azonnal lefizetendő, fölvetel esetén pedig az évi tandíj: drámánál 30 forint, operánál 70 forint, első évharmadi részlete, melynek fizetése alól első éves növendék föl nem mentetik. Végül szükséges megjegyeznünk, hogy az operai s z k r a csak oly jelentkezőket veszünk fel, kik a zenészeti osztály magánének tanfolyamából 3 osztálynak sikeres elvégzéséről — (a mi megkívántató feltétel ugyan, de egymagában az operai osztályokba való belépésre nem jogosít) bizonyítványt mutatnak fel, vagy annyi készülséget tanusítanak, mennyit ezen osztályokban megkívánatnak, mely esetben a kir. zeneakadémiában magánvizsgálatot tehetnek, s az ennek folytán nyert bizonyítvány alapján az orsz. színésziskola első operai osztályába vétetnek. — Budapesten, 1889. augusztus 1-én. — Az igazgató nevében: Dr. Várad Antal, az országos színésziskola titkára.

Barbár Gyógykezelésnek kell nevezni a módot, ha eszűt és köszvényt bedörzsoléssel, ragasszal s más külső eszközökkel gyógyítanak, mivel e betegségek egyes-egyedül annak tulajdoníthatók, hogy a vérben sok a sav. A vérnek ez a savas állapota a nem asszimilált és meg nem emésztett táplálék erjedéséből származik a gyomorban, a gyomor, máj és vesék megzavart működése következtében. Az egyedül helyes módszer köszvényt és eszűt alaposan kigyógyítani abból áll, helyreállítani a szervek egészséges működését s eltávolítani a savat a vérből. — Az eddigi szokásban volt gyógyítási mód nem igen dicsekedhetik kedvező eredménnyel, miért is az említett betegségek szinte gyógyíthatatlanoknak tartattak. — De be van bizonyítva, hogy Warner Safe Cure je a eszűt és köszvényt legmakacsabb eseteit is kigyógyítja, az által, hogy helyreállítja a gyomor, vese és máj megzavart működését, a gyuladást eltávolítja s a vér savas állapotát neutralizálja. — Warner Safe Cure je kapható a „Salvator” gyógyszerárban Pozsonban Török József ur gyógyszerárban s az ismertebb gyógyszerárakban.

Jótekonyczélú előadás!

A „rimaszombati műkedvelő társulat” 1889. év augusztus hó 26-án (hétfőn) a gömörmezei általános tanító-egylet közgyűlése alkalmából a „Három Rőzsa” disztermében az „Országos tanítói árvaház” és „Eötvös-alap” javára Bárdosi Irén és Ilona kisasszonyok, s Kres Gyula ur szives közreműködésével jótekonyczélú előadást rendez, mely alkalommal előadatik:

A T Ö R.

A magyar tudományos akadémia által a gróf Teleki-alapítványból 100 arany pályadíjjal jutalmazott eredeti vigjáték 3 felvonásban. Írta: Várad Antal.

Személyek:

Adél — — — — — Kovács Erzsike k. a.
Teréz — — — — — Kishonthy Margit k. a.
Czenezi — — — — — Tóthy János ur.
Jenő — — — — — Lörinczy György ur.
Béla — — — — — Szabó Elemér ur.
Szobaleány — — — — — Risky Erzsike k. a.

Az első és második felvonás között: „Varázsdal” Mayer Helmundtól, énekl: Bárdosi Irén k. a., zongorán kíséri: Bárdosi Ilona k. a.

A második és harmadik felvonás között: „Csalogány-keringő” énekl: Bárdosi Ilona k. a., zongorán kíséri: Kres Gyula ur.

A harmadik felvonás után: Kettős a „Büvös-vadász”-ból, énekl: Bárdosi Irén és Bárdosi Ilona kisasszonyok, zongorán kíséri: Kres Gyula ur.

Az előadást táncmulatság követi. — Kezdeté esti 7 és fel 8 órakor.

Helyárak: Körszék: 1 frt 50 kr. — Zártszék: 1 frt. — Földszint: 60 kr. — Deákjegy: 40 kr. — Karzatjegy: 30 kr. — Jegyek előre válthatók Miskolczy István ur ezukrászdájában. — Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hitápolig nyugtáztatnak.

A szmi előadásra váltott jegyek a táncmulatságra is érvényesek.

Szerkesztői üzenetek.

F. A. urnak. Szives köszönet. „A furfangos pártfogó” később jön.

Fr. L. urnak. Füzés. Nem az ön új ismerősének hibája miatt, a csinos kis költemény e veszett. Boesánatot kérünk ezért. Kérjük, hogy az előbb elküldöttnek másolatát vagy más újat sziveskedjék alkalomadtával küldeni.

V. A. urnak. Köszönet. Mászor is kérünk.

Julius Brevis de V. salutem amico Ludovico Gr. Parisiis. — Grato sum animo tibi. Cur non scribis saepius? Libenter legi epistolam tuam, quas ad nos de expositione Parisina misisti. Credo speroque a te saepissime componi tam pulcherrimum verum, qualem ad ephemeridem nostram, quae dicitur Gómör-Kishontiensis, miseris. Cupio te non hungarice certiorum fieri a me, quia te non velle in ore hominum esse scio. Scribe iterum atque iterum. Vale! Tibi amiceissimus, qui supra datus est, actorum diurnorum scriptor suffectus.

Felelős szerkesztő: **Dr. Veres Samu.**
Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernáth István.**

Magán-hirdetések.

Makk és gubics-árverezés.

Fülöp-Szász-Coburg-Gothai herceg gömörmegyei Baloghvár és derecsényi uradalomhoz tartozó erdőterületek ez évi makk- és gubics-termése folyó évi augusztus hó 30-án, délelőtt 10 órakor fog nyilvános árverésen Felső-Balaghon eladatni. — A szokásos árverési feltételek az alólírott erdőhivatalnál megtekinthetők.
Baloghvári erdőhivatal.

Hirdetmény.

987. sz. — A nagyrőcei kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **m. kir. kincstár** végrehajtónak **Patkány János** végrehajtást szenvedő elleni 95 frt 22 $\frac{1}{2}$ kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék a nagyrőcei kir. járásbírósg területén lévő Sumjác község határában fekvő a Patkány János tulajdonát képező sumjáci 24. sztkben foglalt ingatlanokra az árverést 330 frtban ezennel elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889 évi október hó 11-ik napján délelőtt 10 órakor Sumjácson a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nagy Rőczen, 1889. évi április hó 26. napján.
A nagyrőcei kir. járásbírósg mint tkvi hatóság.

Molitorisz, kir. járásbíró.

KÖLCSÖN

közvetítettik személyhitelre 100 frittól 1500 frittig 6%-ra 10 negyedév alatti visszafizetésre, ugyszinte **4 $\frac{1}{2}$ %-os bankkölcsön földbirtokra** vagy nagyobb bérházakra, 1000 frittól kezdve egy millióig, 25, 32 vagy 42 évi tőketörlesztéssel. Választ 35 kr. levélbélyeg beküldése mellett adok.

POLLÁK JÁNOS

bizományai és ügynöki irodája Budapest kerepesi-ut 65. szám. 2—5

Hirdetmény.

A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **rozsnói kegyes alapítványok** végrehajtónak **Albert Balázs** végrehajtást szenvedő elleni 245 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Détér községben fekvő a détéri 98-ik sztkönyvben foglalt Albert Balázs nevének álló 432. 533/e. hrszám alatt foglalt föld és erdőre az árverést 432 frtban ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az az 1889. évi szeptember hó 10-ik napján délelőtt 10 órakor Détér községben megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 43 frt 20 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1889. június hó 26-ik napján.
A rimaszombati kir. törvényszék mint tkvi hatóság.
Hänrich, kir. tszéki bíró.

Kiadó lakások.

Rimaszombatban a megyei közkórház közelében levő ujon épült házban (Forgách-utca) több lakás és hambár **f. évi szeptember hó 1-ével bérbe vehető.**

Van két egyforma lakás, a melyek mindegyike: 3 szoba, konyha, kamra, pincze, fartyó és kertből; továbbá egy pincze-lakás, mely 2 szoba, konyha, kamra és kertből; ugyanott három egymásba nyíló hambár szintén kiadó.
A feltételek felől értekezhetni bármikor **ifj. Lakatos István** ásmester tulajdonossal.

Hirdetmény.

3494. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **putnoki népbank** felperes végrehajtónak **Jager József** alperes végrehajtást szenvedő elleni 156 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Patnok községben fekvő a putnoki 398. sztkönyvben foglalt 527/a. 527/b. hrsz. alatt épült Jager József és Julianna nevének álló 105/9.b. számú házra az árverést 496 frtban ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi október hó 9-ik napján d. e. 10 órakor Putnok községben a község bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 49 frt 60 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. törvényezikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1889. évi május hó 16. án.
A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.
Hänrich, kir. tszéki bíró.

Hirdetmény.

2032. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **m. kir. kincstár** végrehajtónak **Kövesdy János** végrehajtást szenvedő elleni 176 frt 89 kr. adókövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Melléte község határában fekvő a mellétei 68. sztkben foglalt Kövesdy István, János, József, Borbála, Zsuzsanna és ifj. Kövesdy János nevének álló 42. 43. 44. 47. hrszámú beltelekre és 69. számú házra az árverést 459 frtban ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi szeptember hó 23-ik napján d. e. 10 órakor Melléte községben a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 45 frt 90 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1889. évi ápril hó 30. napján.
A rimaszombati kir. törvényszék mint tkvi hatóság.
Hänrich, kir. tszéki bíró.

Butor eladás.

Vashegyen, (posta **Nagy-Rőcze**) elhalálózás folytán négy szobának a butorzata (a többi között egy igen jó zongora is) és több házi felszerelés eladó. — A tárgyak bármely nap megtekinthetők. — Levélbeli tudakozódásra felvilágosítást nyujt **özvegy Márkus Lajosné.**

Hirdetmény.

4322. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **m. kir. kincstár** végrehajtónak **Dávid Ignác** esomai lakos végrehajtást szenvedő elleni 46 frt 22 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Csoma községben fekvő a esomai 46 sztkben foglalt Dávid Ignác nevének álló A. 1—14. sorszám alatt $\frac{2}{3}$ urb. telekre 39. számú házra és urb. erdő s legelő illetményre az árverést 640 frtban ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi október hó 23-ik napján d. e. 10 órakor Csoma községben a község bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 64 forintot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1889. évi június hó 22. napján.
A rimaszombati kir. törvényszék mint tkvi hatóság.
Hänrich, kir. tszéki bíró.

LÖFKOVICS LIPÓT

NŐI- és FÉRFI-DIVATÁRU KERESKEDÉSE
RIMASZOMBATBAN

a főtéren, az ujonnan épült SAMARJAY-téle házban.

Nagy választékban: férfi- és gyermek-kalapok, nyakkendők P. C. Habig gyártmányu „BIBER“-kalapok honi gyártmányu harisnyák.

Dús raktár: **női-, férfi- és gyermek-lábbeliekből.**

Különösen figyelembe ajánlja, jótállás mellett:

valódi karlsbadi czipőkből;

ugyszintéu: női-, férfi- és gyermek everlasztang czipők, női- és férfi fehérműiek, prágai és honi-keztük, nap- és esernyők, sétabotok, pénz- és szivartárczák, utazó bőrdöndök, női- és gyermek kézi-kosarak, illatszerek, diszművek és rövid áruk. Női- és férfi uszó-ruhák; továbbá rüssök, szalagok, csipkék, selyem- és vászon zsebkendők, szabókellékek, paplanok,

női JERSEY-kabátokből

álló raktárát jutányos áron.

1—*